

JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 15.10.2021
Published /Yayınlanma 30.11.2021
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Kılıçaslan, İ. & Of, M. (2021). Deprem gerçeği ve ekonomiye etkileri ile sigortacılık üzerine bir araştırma. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(76), 2844-2855.
<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2844>

Öğr. Gör. İsmail KILIÇASLAN

<https://orcid.org/0000-0002-8443-9912>

Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü, Kocaeli / TÜRKİYE

Öğr. Gör. Mustafa OF

<https://orcid.org/0000-0002-7924-9073>

Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli Meslek Yüksekokulu, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, Kocaeli / TÜRKİYE

DEPREM GERÇEĞİ VE EKONOMİYE ETKİLERİ İLE SİGORTACILIK ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

A RESEARCH ON INSURANCE WITH THE REALITY OF EARTHQUAKE AND ITS EFFECTS ON THE ECONOMY

Issue/Sayı: 76

Volume/Cilt: 8

jshsr.org

ISSN: 2459-1149

ÖZET

Hızla büyüyen ekonomik faaliyetler, haddinden fazla insan nüfusu, çevreye verilen tahribatlar ve diğer taraftan sürekli bir beşik gibi sallanan yer kabuğu. Günlük hayatımıza, psikolojik seviyemize hem bireylerin hem toplumların ve hem de ülkelerin ekonomilerine oldukça yüksek oranda etkisi olan depremden korunmak için çeşitli tedbirler ileri sürülmüştür. Bu tedbirlerin birçoğu yapısal anlamda alınacak tedbirler ile planlama düzeyinde yapılacak çalışmalar iken diğer bir tedbir de sigortacılık faaliyeti olarak karşımıza çıkmaktadır. Doğal afetler sonucunda canını kurtarabilen insanlar sahip oldukları imkânlardan mahrum olma tehlikesi ile karşı karşıyadırlar. Sigorta faaliyetleri böyle bir durum karşısında kişinin imdadına yetişecektir. Sigortacılıkla ilgili farkındalık seviyesi maalesef ülkemizde yeteri kadar gelişmemiştir. Bu çalışma, sigortacılık faaliyetleri hakkında bir farkındalık oluşturacaktır. Ayrıca çalışmada, deprem hakkında genel bilgiler verilmiştir. Depremün ülke ekonomisine etkileri araştırılmıştır. Türkiye’de deprem üzerine yapılan sigortacılık faaliyetleri üzerinde durulmuştur. Meslek yüksekokulu öğrencilerinden 148 kişi üzerinde yapılan anketin sonuçları irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, sigorta riski, doğal afetler, deprem kayıpları.

ABSTRACT

Rapidly growing economic activities, overpopulation, environmental destruction and, on the other hand, the earth's crust that is constantly rocking like a cradle. Various measures have been proposed to protect ourselves from the earthquake, which has a very high impact on our daily life, our psychological level, both on individuals, societies and the economies of countries. While most of these measures are structural measures and studies to be carried out at the planning level, another measure appears as insurance activity. People who can save their lives as a result of natural disasters are in danger of being deprived of the opportunities they have. Insurance activities will come to the rescue of the person in such a situation. Unfortunately, the level of awareness about insurance has not developed enough in our country. This study will create awareness about insurance activities. In addition, general information about the earthquake is given in the study. The effects of the earthquake on the country's economy were investigated. It is focused on the insurance activities made on earthquakes in Turkey. The results of the survey conducted on 148 vocational school students were examined.

Keywords: Earthquake, insurance risk, natural disasters, earthquake losses.

1. GİRİŞ

Hızla kalabalıklaşan ve ticaret ve iş kaygısıyla belli yerlerde yoğunlaşan insan grupları ile gittikçe yaşlanan ve sürekli hareket halinde olan bir dünya ve dünya hareketlerinin olağan sonucu depremler ve bunların sonuçları.

Deprem, olağan yerkaşu hareketlenmesi, bunun yer yüzündekiler tarafından hissedilmesi anlamını taşıyor. Türkiye, 1999 yılında iki büyük depremi yaşayarak olağan yerkaşu hareketlenmelerinin aslında insan hayatı ve ülke ekonomisi üzerine nasıl etkilerde bulunduğuna şahit olmuştur. Muhakkak ki yeryüzündekilere hasarı veren deprem değıldir. Olası deprem etkilerinden korunmak için zamanında alınmayan tedbirlerdir.

Alınacak tedbir aslında bellidir. Önemli olan “testi kırılmadan tedbir almak” deyimini insanlara güzel anlatabilmektir. Bu durumda en önemli hasarlardan korunma tedbiri eğitim gibi görünüyor. Ancak insanları bir araya getirip birkaç saat konferans vererek ya da birkaç gün dersler verip deprem gerçeğini anlatmak yeterli gelir mi? düşünölmelidir.

Depremi yıkıcı etkilerinden korunmak için hem eğitim hem de denetim gerekliliktir. Denetimden kasıt, anlaşılacağı üzere yapı denetimleridir. Sonradan milyonları vererek bile geri dönüştüremeyeceğimiz yıkımlardan başlangıçta sadece binler harcayarak kurtulabiliriz.

2. LİTERATÜR ÇALIŞMASI

Genç, doğal afet risklerinin azaltılmasında sigortacılığın rolü: Zorunlu deprem sigortası örneğı ve DASK adlı çalışmasında 17 Ağustos 1999 depremi sonrasında uygulamaya konulan zorunlu deprem sigortası sistemi incelemiştir. Öncelikle, çalışmada doğal afetler, Türkiye’de doğal afetlerin ekonomik sonuçları ve 17 Ağustos 1999 depreminin finansal rehabilitasyon süreci üzerinde durmuştur. Ayrıca zorunlu deprem sigortası sistemi yasal, örgütsel ve uygulama boyutları ile incelemiştir. Son olarak zorunlu deprem sigortası sistemine ilişkin bazı çözüm alternatifleri sunmuştur (Genç, 2008).

Engin ve Karakuş (2020); dünya, Avrupa Birliğı ve Türkiye’de sigorta sektörü adlı çalışmasında gelişmiş ve gelişmekte olan ölkelerin pazar kapasiteleri ve prim üretimleri üzerinden sigorta sektörünün durumunu incelemiştir. Ardından Türkiye’deki sigorta sektörü incelenerek dünya pazarındaki konumu ve sektörün güncel durumuna yer verilmiştir. Sonuç olarak, Avrupa Birliğı uyum sürecinde gerçekleştirilen yenilikler ve kurulan kuruluşların sigorta sektörüne olan güvenin artırılmasının yanı sıra olası risk ve kriz durumlarıyla karşılaştıldığında güçlü finansal yapıya sahip olmaları önem arz ettiği görölmüştür. Bu nedenle sigortacılığın ana görevi olan güven temasının zarar görmemesi ve herhangi bir sermaye sorunu ile karşılaşmamak için sermaye yapılarının güçlendirilmesine yönelik tedbirlerin alınması ve sektörel kontrolün ciddiyetle takip edilmesi önem taşımaktadır.

Depremler; oluşma şekillerine göre tektonik depremler (Levhaların hareketleri sonucu oluşan depremlere denir), volkanik depremler (Volkanik patlamalar sonucu meydana gelen deprem çeşididir), çöküntü depremleri (Yeraltı madenlerinin erimesi, galerilerde meydana gelen çökmeler sonucu oluşan depremlere denir), tsunami (Daha çok okyanuslarda oluşan dalgaların yaratmış olduğu depremlerdir) şeklinde dört grupta incelenmektedir (URL 1).

Şekil 1: 01 Ocak 2019 Tarihi İtibariyle Güncellenen Deprem Tehlike Haritası (URL 2)

2.1. Deprem Riskine Göre Bölgeler

- Birinci Derece Deprem Bölgeleri;
 - Anadolu'nun Kuzeyi
 - Güneydoğu Anadolu
 - Ege Bölgesi
 - Göller Yöresini
- İkinci Derece Deprem Bölgesi;
 - Birinci derece deprem bölgelerinin çevresini saran bölgedir.
- Üçüncü ve Dördüncü Derece Deprem Bölgesi;
 - Trakya'nın kuzeyde kalan kesimleri,
 - Karadeniz kıyıları,
 - İç Anadolu'nun çevresi,
 - Güneydoğu Anadolu'nun güneyi,
- Beşinci Derece Deprem Bölgesi;
 - Tuz Gölü ile Akdeniz kıyısı arasındaki saha olup deprem tehlikesinin en az olduğu yerleri oluşturuyor (URL 3).

2.2. Türkiye'de Bölgesel Nüfus Yoğunluğu

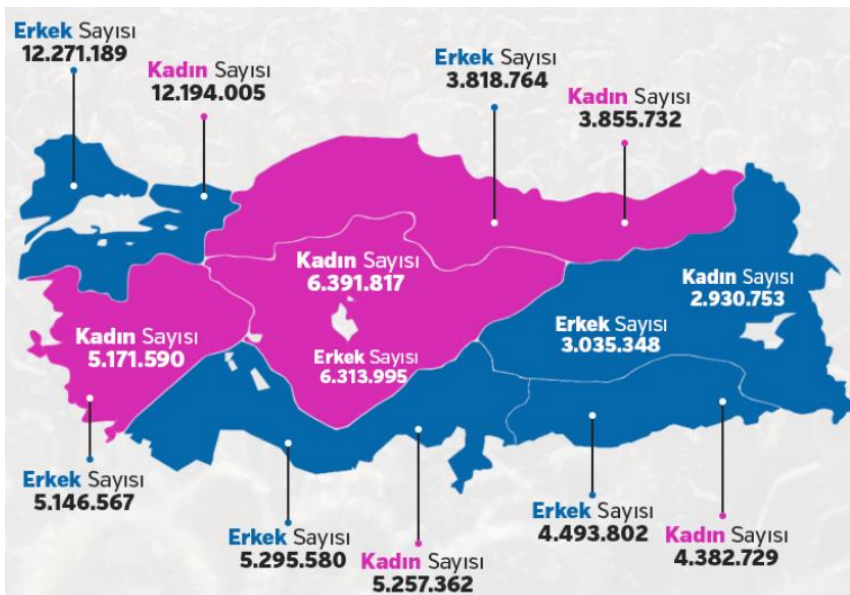
Aşağıdaki haritadan da anlaşılacağı üzere Türkiye nüfusunun 24 milyon 465 bin 194'ü Marmara Bölgesi'nde olup yaklaşık %50 oranında kadın ve erkek nüfus dağılımı görünmektedir.

İç Anadolu Bölgesi, 13 milyon 245 bin 812 ve yine yarı yarıya kadın erkek oranı ile Türkiye'nin nüfus dağılımı olarak ikinci büyük bölgesi durumundadır.

Nüfus kalabalıkları anlamında üçüncü bölge olan Akdeniz Bölgesi'nde, 10 milyon 552 bin 942 birey yaşamakta olup, kadın erkek oranları yine yarı yarıya durumundadır.

Akdeniz Bölgesi'ne çok yakın nüfusa sahip Ege Bölgesi'nde yaşayan birey sayısı 10 milyon 318 bin 157'dir.

Güneydoğu Bölgesi, 8 milyon 876 bin 531 nüfus ile beşinci sırada olup onu 7 milyon 674 bin 496 nüfus ile Karadeniz Bölgesi takip etmektedir. Son olarak da Doğu Anadolu Bölgesi 5 milyon 966 bin 101 nüfusa sahiptir.

Şekil 2: Türkiye'nin Nüfus Haritası, Kaynak: URL 4

Şekil 1 ve Şekil 2’den de açıkça anlaşıldığı üzere ülkenin çok büyük bir oranı 1. derece deprem bölgesinde yer almaktadır.

İstanbul, İzmir, Çanakkale, Manisa, Denizli gibi büyük şehirlerimiz 1.Bölge içerisine yer almakta olup; Siirt, Isparta, Bitlis, Bolu, Düzce, Karabük gibi küçük şehirlerimiz de yine bu bölgede yer almaktadır (URL 5).

Tablo 1. Birinci Deprem Bölgesindeki İllerin Toplam Nüfusa Oranı Tablosu- 2019

İLLER	NUFUS	1.BÖLGE İÇİNDEKİ ORANI	TOPLA NÜFUS İÇİNDEKİ ORANI
İstanbul	15.067.724	%61,61	%18,37
İzmir	4.320.519	%17,67	%05,27
Çanakkale	540.662	%02,21	%00,66
Manisa	1.429.643	%05,85	%01,74
Denizli	1.027.782	%04,20	%01,25
Siirt	331.670	%01,36	%00,40
Isparta	441.412	%01,80	%00,54
Bitlis	349.396	%01,43	%00,43
Bolu	311.810	%01,27	%00,38
Düzce	387.844	%01,59	%00,47
Karabük	248.014	%01,01	%00,30
Toplam 1. Bölge Nüfusu	24.456.476	% 100	%29,82
TOPLAM TÜRKİYE NÜFUSU	82 003 882		

Kaynak: (URL 5)

Türkiye’nin 2019 yılı nüfus sayılarına göre 1. Derecede deprem kuşağında ikamet edenler nüfusun yaklaşık %30’luk kısmını oluşturmaktadır. Özellikle dikkat edilmesi gereken ise Türkiye nüfusunun %18,37 kısmı İstanbul’da oturmaktadır. Bu da olası bir deprem durumunda çok büyük sıkıntıların ortaya çıkacağını açıkça göstermektedir.

3. DEPREM İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER

Deprem gerçeği ile birlikte yaşayabilmemiz için öncelikle bu gerçeği sindirmemiz gerekmektedir. Birlikte yaşayabilmek demek, karşılıklı olarak birbirimize zarar vermeyeceğimiz anlamına gelmektedir. Ya da birlikte yaşayacağınız canlının size verebileceği muhtemel sıkıntılara, zararlara karşı önceden tedbir almak demektir. Örneğin kedi ve köpek besleyenlerin olası riskler için aşı yaptırması ve bit ilacı kullanması gibi düşünülebilir.

3.1. Yapısal Anlamda Alınması Gereken Tedbirler

- Yerleşim yerlerinin, konut alanlarının seçiminde hassas davranılmalıdır.
- Toprağın heyelana elverişli olduğu bölgeler iskana açılmamalıdır.
- Yapıların inşaatı sırasında olası deprem etkileri göz önüne alınmalıdır
- İmar planlamaları yapılmış bölgeler dışında kalan alanlara inşaaata müsaade edilmemelidir.
- Daha önceden yapılmış ve özellikle deprem geçirmiş binaların dayanıklılıkları artırılmalıdır.
- Konutlara zorunlu olarak deprem sigortası yaptırılmalıdır (URL 6).

3.2. İlave Tedbirler

- İnsanlar olası deprem riskine karşı bilinçlendirilmeli ve deprem sırasında yapılması gerekenler hakkında eğitimler verilmelidir,
- Mümkünse depremden etkilenmeyecek ya da en az etkilenecek teknolojilerin geliştirilmesi konusunda bilim adamlarına ve AR-GE çalışmalarına önem verilmelidir.
- Deprem olası zararlarını azaltmak için başta okullar olmak üzere bina içinde eşyaların sabitlenmesi sağlanmalıdır,
- Deprem esnasında iletişimin koparılmasında eğitimler düzenlenmelidir,

Tedbirlerin isimleri farklı söylenebilir, sayıları değişik kelimelerle ve anlatımlarla çoğaltılabilir. Ancak deprem konusunda en önemli tedbir eğitimidir. Yani insanlar bir şekilde deprem konusunda duyarlı hale getirilmeli ve davranışları konusunda eğitilmelidir.

3.3. Ekonomik Tedbirler

Depremi insan hayatı üzerine etkileri sadece binaların yıkılması ve insanların ölmesi şeklinde olmadığını hemen hemen herkes tahmin etmektedir.

Yaşayan ya da depremden sonra hayatta kalmaya devam edecek olan dünya, ülke, şehir ya da bireyin bundan sonraki hayatı için yeni bir başlangıç zorlu bir süreçtir.

Ekonomik anlamdaki tedbirler tam da burada devreye girmektedir. Yani deprem sonrası yaşam için gerekli olan tedbirler.

3.3.1. Makro Ekonomik Tedbirler

Makro ekonomik tedbirler, isminden de anlaşılacağı üzere;

- Dünya liderlerinin,
- Ülke liderlerinin,
- Şehir yöneticilerinin

alması gereken tedbirler olarak söylenebilir.

Gerçekleşen afetlerin etkilerini iki şekilde düşünmek gerekir: Birincil etkiler, daha çok fiziksel etkiler olarak düşünülmelidir. Ortaya çıkacak olan yer altı ve yer üstü düzenlerindeki olumsuzluklar bu grupta değerlendirilir. İkincil etkiler ise afetten bir süre sonra meydana gelmeye başlayan, daha doğrusu hissedilmeye başlayan ekonomik etkiler olarak söylenebilir. İktisadi büyüme, enflasyon oranları, bütçe açığı, kamu harcamaları, borç dengesindeki bozulmalar ikincil ekonomik etkilerdir (Güvel, 2008: 2).

Depremlerin özellikle teknoloji ve sanayi yoğun ve nüfus olarak kalabalık bölgelerde gerçekleşmesi, ülkelerin ekonomilerine oldukça büyük zararlar vermektedir. Buradan dünya ekonomisine zararları da tahmin edilebilir.

Yapılması gerekenler ya da alınması gereken tedbirler şunlardır:

- Devletler vatandaşlarının her türlü afetler konusunda eğitilmesini sağlamalıdır,
- Devletler her ne sebeple olursa olsun kent planlamalarında deprem gerçeğini unutmamalıdır,
- Devletler olası büyük harcamaları için fonlar oluşturmalıdır,
- Devletler olası büyük afetler için en küçük yapı birimlerine kadar senaryolar hazırlayarak hazır olmalıdır,
- Halkı Deprem Sigortası konusunda bilgilendirmelidir,
- Toplanan fonlar ve deprem sigortası gelirleri konusunda halkı sigorta şirketi ortağı gibi görüp gerekli bilgilendirmeleri yapmalıdır,
- Kentsel dönüşüme hız vermeli ve mümkünse şehir merkezlerini daha kırsal alanlara kaydırmalıdır,
- Kentsel dönüşümler parsel bazında değil ada bazında gerçekleşmesini sağlamalıdır.

3.3.2. Mikro Ekonomik Tedbirler

Bu tedbirler aşağıdaki grupların alması gerekenlerdir;

- Mahalle sakinleri,
- Apartman sakinleri,
- Aile bireyleri,
- Bireyin kendisi.

Tabii bu grupların sadece ekonomik anlamda değil hem ekonomik hem sosyolojik hem de kamunun yönlendirmeleri doğrultusunda gerekli hassasiyetleri göstermesi beklenmektedir.

Bu gruplardan beklenen en önemli tedbir niteliğindeki faaliyetler;

- Kişisel ve aile içi bireylerin deprem konusundaki eğitimlerini tamamlamaları,
- Olası deprem durumunda kişisel ve çevresel sükûneti sağlamalı ve sağlamaya yardımcı olmalı,

- Kendi yaşam alanlarında mevcut olan deprem sırasında yaralanmalara sebebiyet verebilecek olası riskleri ortadan kaldırmalı ya da tedbirler alarak riskleri minimize etmeli,
- Aile bireyleri ile, apartman sakinleri ve hatta mahalle sakinleri ortak hareket edebilecek karşılıklı insani ilişkileri sağlamalı,
- En kısa sürede güvenli alanlara ulaşılmalıdır,
- Mutlaka Deprem sigortası yaptırılmalıdır.

4. ZORUNLU DEPREM SİGORTASI VE KONUT SİGORTASI

1999 depreminden sonra kurulan Doğal Afet Sigortası Kurumu kısaca DASK, halk içinde deprem sigortası olarak bilinmektedir. Bu kurum tarafından Zorunlu Deprem Sigortası (ZDS) uygulamaya geçirilen bir deprem sigortası türüdür.

Zorunlu Deprem Sigortası, meskenlere yönelik olarak oluşturulan bir sigortadır. Bu sigortada teminat, DASK tarafında karşılanmakta olup poliçeler yetkili sigorta şirketleri ve acenteleri tarafından satılabilen zorunlu bir sigorta çeşididir. Olası depremin meskenlere vermiş olduğu maddi hasarlara karşı teminat sağlamaktadır.

4.1. Doğal Afet Sigortası Kurumu (DASK)

18 Mayıs 2012 tarihli 28296 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu ile DASK kurulmuştur.

Kurumun amacı: Yapılarda depremin bir sonucu olarak meydana gelecek maddi zararların karşılanmasının temin edilmesi amacıyla bireylerin zorunlu deprem sigortası primleri yatırarak binalarını teminat altına almasını sağlamaktır. Bu sayede oluşabilecek hasarın mali ve bedeni külfeti için teminat veremeyen sigorta şirketlerinin bu gibi durumların vukuu bulması durumunda ellerini taşın altına sokmalarını sağlamaktır (URL 6).

Ayrıca, kurumun amaçları aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

- Kanunun kapsadığı tüm konutları bir bedel karşılığı depreme karşı sigorta güvencesinde bir araya getirmek,
- Riski paylaştırarak minimize edebilmek, olası deprem hasarlarından doğacak mali külfetleri sigorta şirketleri üzerine yıkmak,
- Devletin deprem gerçekleştikten sonraki mali yükünün bir kısmını azaltmak,
- Toplanacak olan primler sayesinde oluşturulacak fonlarla deprem hasarlarının karşılanmasını sağlamak (URL 7).

Zorunlu Deprem Sigortası’nın özellikleri ise şu şekildedir:

- Deprem etkisi ile oluşabilecek diğer afetler için maddi güvence sağlar.
- Düzenli periyotlarla yenilenmesi gerekmektedir.
- Sigorta kapsamına alınan binanın tüm bölümlerini teminat kapsamına alır.
- Depremden sonra oluşabilecek zararları arsa hariç karşılamaktadır (URL 7).

Bu çalışmanın yapıldığı tarih ve saat itibarıyla Türkiye genelindeki toplam konutların %54,90’luk kısmı DASK kapsamındadır.

Şekil 3: 03.03.2020 saat 15:22 itibarıyla Türkiye Geneli Zorunlu Deprem Sigortası Bilgileri (URL 8)

4.2. Konut Sigortası

Konut sigortası, ev ve içindeki eşyaları başta hırsızlık, terör, doğal afetler gibi risklere karşı güvence altına almak amaçlı bir sigorta çeşididir. Çeşitli firmalar tarafından yapılabilmekte olan bu sigortada çeşitli teminatlar söz konusudur. Tamamen müşterilerin taleplerine odaklanmış gibi görünse de temel amaç yangınlara karşı korumayı vadetmektedir.

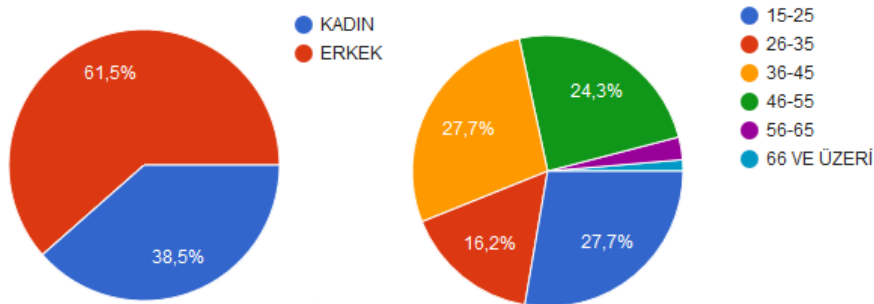
Özellikleri;

- Yıllık olarak yapılır.
- Sürekli müşterilere indirim vaat edilir.
- Mülk sahibi olmayan için sadece eşyalar sigortalanır.
- Herhangi şekilde sigorta poliçesini kullanmamış olanlara hasarsızlık indirimi yapılmaktadır.
- Söz konusu mülk, krediyle alındıysa kredi borcu bitene kadar poliçe yenileme işlemi devam eder.

5. ANKET ÇALIŞMASI SONUÇLARI

“Türkiye’de Deprem Riski ve Sigortacılık” başlığıyla yola çıktığımız ve Kocaeli Üniversitesi Kocaeli Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin yardımlarıyla gerçekleştirdiğimiz ankette elde edilen bazı bilgiler bu bölümde sunulacaktır.

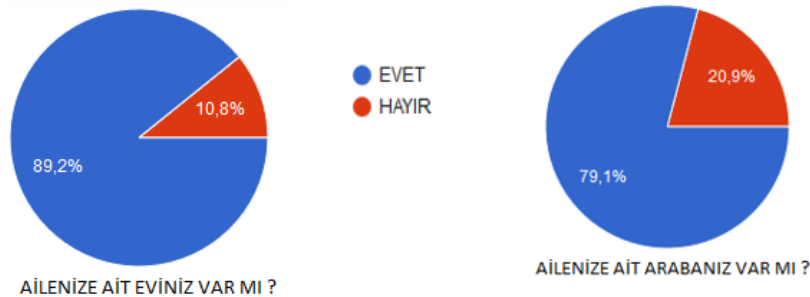
Yapılan anket çalışması 148 kişi tarafından cevaplanmış olup; 91 Erkek (%61,5) ve 57 Kadın (%38,5) ankete katılmışlardır. Ayrıca ankete katılanlardan 41 kişi 15-25 arası yaş grubunda (%27,7), 24 kişi 26-35 yaş grubunda (%16,2), 41 kişi 36-45 yaş grubunda (%27,7), 36 kişi 46-55 yaş grubunda (%24,3), 4 kişi 56-65 yaş grubunda (%2,7) ve 2 kişi de 66 ve üzeri yaş grubunda (%1,4) olduklarını beyan etmişlerdir. Cinsiyet ve yaş gruplarını gösterir dağılım grafiği aşağıdaki gibidir.

Şekil 4: Ankete Katılan Kişilerin Dağılımı

Ankete katılan kişilerden; ailenize ait eviniz var mı? sorusuna 132 kişi (%89,2) evet cevabı verirken 16 kişi (%10,89) hayır cevabı vermiştir.

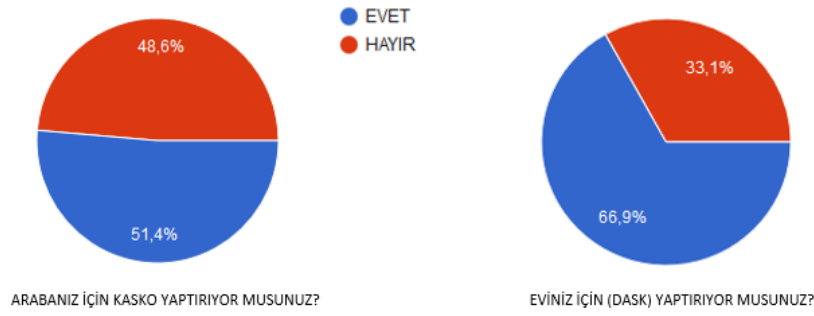
Aynı katılımcılar, ailenize ait arabanız var mı? sorusuna %79,1 (117 kişi) evet, %20,9 (31 kişi) hayır cevabını vermişlerdir.

Şekil 5: Ailenize ait eviniz var mı? sorusuna verilen cevaplar

Katılımcılara sorulan arabanız için kasko yaptırıyor musunuz? sorusuna 76 kişi (%51,4) evet, 72 kişi (%48,6) hayır cevabını vermiştir.

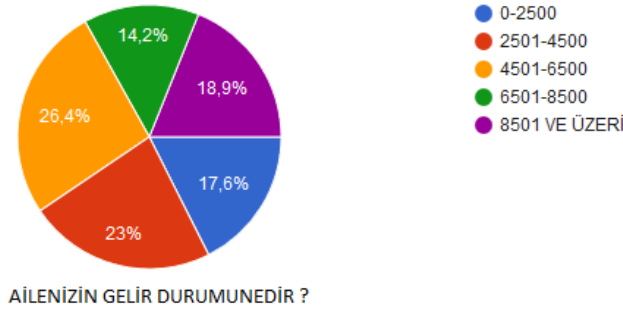
Aynı katılımcılara sorulan eviniz için zorunlu deprem sigortası (DASK) yaptırıyor musunuz? sorusuna 99 kişi (%66,9) evet, 49 kişi (%33,1) hayır cevabı vermiştir.

Şekil 6: Arabanız için kasko yaptırıyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar.

Genel amaçlı sorduğumuz diğer soru da anket çalışmamıza katkıda bulunan bireylerin gelir durumları ile ilgiliydi. Böylece gelir durumları ile kasko ve zorunlu deprem sigortasına bakışları arasında bir ilişki olup olmadığı gözlenebilirdi.

Ankete katılan kişilere ailenizin gelir durumu nedir? sorusu sorulduğunda 26 kişi (%17,6) 0-2500 TL arasında, 34 kişi (%23) 2501-4500 TL arasında, 39 kişi (%26,4) 4501-6500 TL arasında, 21 kişi (%14,2) 6501-8500 TL arasında, kalan 28 kişi ise (%18,9) 8500 TL'den daha fazla gelirleri olduğunu beyan etmişlerdir.

Şekil 7: Ailenizin gelir durumu nedir? Sorusuna verilen cevaplar.

5.1. Anketin Kasko boyutu

Anket çalışmasının genel bilgilendirme boyutundan sonra katılımcılara iki farklı sigorta türü üzerine sorular yöneltilmiştir.

Bu soru gruplarından birinci kasko ile ilgili, diğeri ise DASK ya da gerçek ismiyle Zorunlu Deprem Sigortası ile ilgilidir.

Yapılan ankette aracınız için niçin kasko yaptırırsınız? sorusu açık uçlu değil, çoktan seçmeli cevaplar olarak dizayn edilmiştir. Anket sonuçlarına göre katılımcılar:

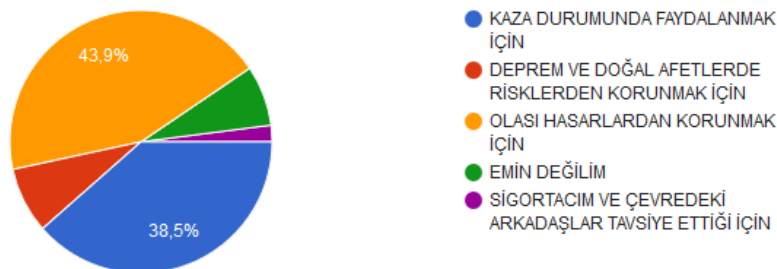
Kaza durumunda faydalanmak için 57 kişi (%38,5),

Deprem ve doğal afet risklerinden korunmak için 12 kişi (%8,1),

Olası hasarlardan korunmak için 65 kişi (%43,9),

Emin değilim 11 kişi (%7,4),

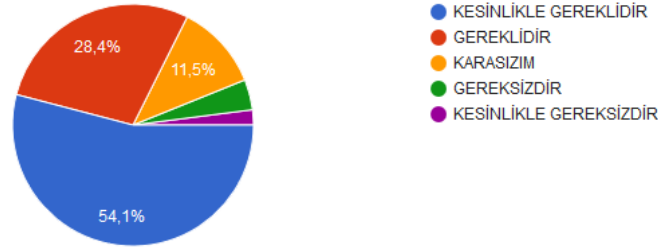
Sigortacım ve çevredeki arkadaşların tavsiyesi 3 kişi (%2) şeklinde cevaplamalarda bulunmuşlardır.

Şekil 8: Aracınız için kasko yaptırır mısınız? sorusuna verilen cevaplar

Sizce kasko bir gereklilik midir? sorusuna ise

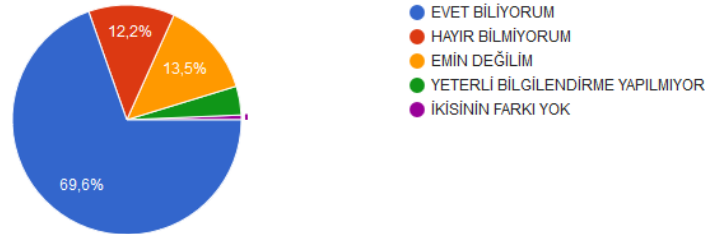
- 80 kişi (%54,1) kesinlikle gerekliliktir,
- 42 kişi (%28,4) gereklidir,
- 17 kişi (%11,5) kararsızım,
- 6 kişi (%4,1) gereksizdir,
- 3 kişi (%2) kesinlikle gereksizdir şeklinde cevap vermiştir.

Şekil 9: Sizce kasko gerekli midir? Sorusuna verilen cevaplar

Katılımcıların kasko ile ilgili tam bilgilerinin olmamasının anket sonuçlarını yanlış yönlendirme ihtimali göz önüne alınarak kasko ve trafik sigortası arasındaki farkları biliyor musunuz? sorusu yöneltilmiştir. Ankete katılanlar;

- 103 kişi (%69,6) evet biliyorum,
- 18 kişi (%12,2) hayır bilmiyorum,
- 20 kişi (%13,5) emin değilim,
- 6 kişi (%4,1) yeterli bilgilendirme yapılmıyor,
- 1 kişi (%0,7) ikisinin farkı yok, şeklinde cevap vermişlerdir.

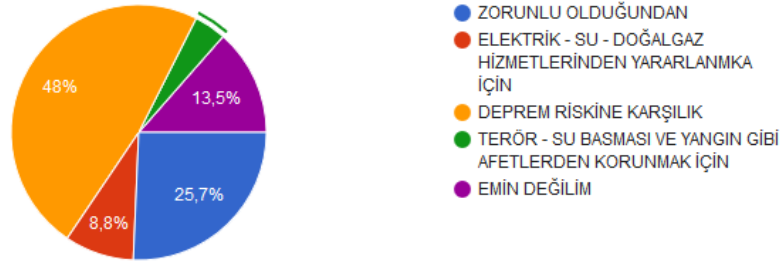
Şekil 10: Kasko ve trafik sigortası arasındaki farkları biliyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar.

5.2. Anketin Zorunlu Deprem Sigortası Boyutu

Yapılan anket çalışmasında; beklenen büyük İstanbul depremi öncesinde bireylerin olası depremden sağ çıkmaları halinde kendi ve ailelerinin deprem sonrası hayatları için arabalarına gösterdikleri hassasiyetleri evlerine de gösteriyorlar mı ve bu konuda bilgilerinin tam olup olmadığını araştırmak için aşağıdaki sorular yöneltilmiştir:

Eviniz için yaptırdığınız DASK (zorunlu deprem sigortasını) neden yaptırdınız? şeklinde sorulan sorunun cevapları;

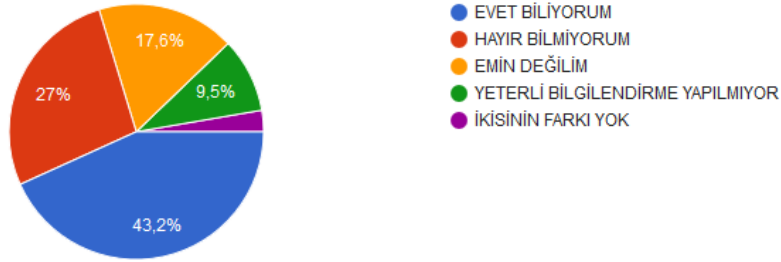
- Zorunlu olduğundan, 38 kişi (%25,7),
- Elektrik-Su-Doğalgaz hizmetlerinden yararlanmak için, 13 kişi (%8,8),
- Deprem riskine karşılık, 71 kişi (%48),
- Terör-Su basması ve yangın gibi afetlerden korunmak için, 6 kişi (%4,1),
- Emin değilim, 20 kişi (%13,5) şeklindedir.

Şekil 11: Eviniz için yaptırdığınız Dask (zorunlu deprem sigortasını) neden yaptırdınız? Sorusuna verilen cevaplar.

Diğer bir soru da DASK ile konut sigortası arasındaki farkı biliyor musunuz? sorusudur. Verilen cevaplar ise:

- 64 kişi (%43,2) Evet biliyorum,
- 40 kişi (%27) Hayır bilmiyorum,
- 26 kişi (%17,6) Emin değilim,
- 14 kişi (%9,5) Yeterli bilgilendirme yapılmıyor,
- 4 kişi (%2,7) İkisinin farkı yok şeklindedir.

Şekil 12: DASK ile konut sigortası arasındaki farkı biliyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar.

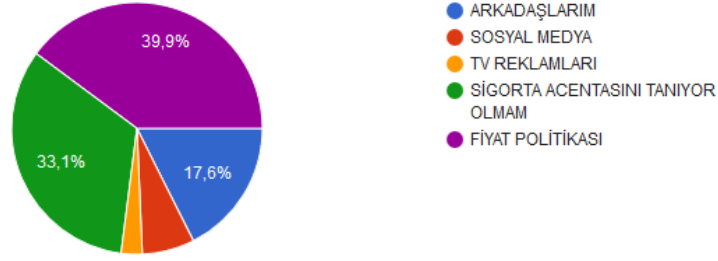
Yukarıda sonuçlarını paylaştığımız anketin doğruluk payını anlayabilmek için;

- Ankete katılım sağlayan bireylerin tüm gelir gruplarını temsil ettiği, grafikteki sayıların ve yüzdeliklerin birbirine çok yakın olduğu,
- Büyük oranda katılımcıların hem ev hem de araba sahibi oldukları,
- Yaş grubu dağılımlarının anketi belirli bir yöne doğru etkilemediği,
- Anket sonucunda çıkan zorunlu deprem sigortası yaptıрма oranı ile devletin resmî sitesi (URL 9) ile çok yakın olması,

Kriterleri göz önüne alınmış ve yapılan anketin çok iyi seçilmiş bir gruba uygulandığını ve dolayısıyla elde edilen sonuçların doğruluk oranının yüksek olduğu anlaşılmıştır.

Sonuca ulaşmak için tamamlayıcı nitelikteki sigorta yaptırmayı düşündüğünüzde fikrinizi hangisi etkiler? sorusuna

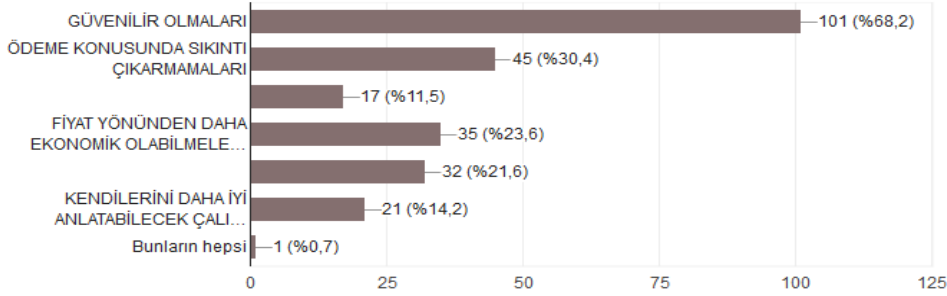
- 26 kişi (%17,6) Arkadaşlarım,
- 10 kişi (%6,8) Sosyal medya,
- 4 kişi (%2,7) TV reklamları,
- 49 kişi (%33,1) Sigorta acentasını tanıyor olmam,
- 59 kişi (%39,9) Fiyat politikası cevapları alınmıştır.

Şekil 13: Sigorta yaptırmayı düşündüğünüzde fikrinizi hangisi etkiler? Sorusuna verilen cevaplar.

Ayrıca; sizce bireylerin sigorta şirketlerinden beklentileri hangileridir? Sorusu yöneltilmiş ve katılımcılara birden fazla seçeneği işaretleyebilme hakkı tanınmıştır. Sonuçlara bakıldığında;

- 101 kişi (%68,2) Güvenilir olmaları,
- 45 kişi (%30,4) Ödeme konusunda sıkıntı çıkarmamaları,
- 17 kişi (%11,5) Yetkili acentalık oluştururken seçici olmaları,
- 35 kişi (%23,6) Fiyatları daha ekonomik hale getirmeleri,
- 21 kişi (%14,2) kendilerini daha iyi anlatabilecek çalışmalar yapmaları,
- 1 kişinin (%0,7) ise bunların hepsi cevabını verdikleri görülmektedir.

Şekil 14: Sizce bireylerin sigorta şirketlerinden beklentileri hangileridir? Sorusuna verilen cevaplar

6. SONUÇLAR

- Katılımcıların büyük bir çoğunluğu kasko ve trafik sigortası arasındaki farkı biliyor görünmesine rağmen, evet biliyorum seçeneği dışında kalanların oranı da toplamda %30 gibi büyük bir oranı oluşturmaktadır.
- Zorunlu Deprem Sigortası'nda yaklaşık %50'lik bir grubun, neden yaptırdığını bilmiyor olması zorunlu deprem sigortası ve konut sigortası arasındaki farkın %55'lik büyük bir grup tarafından algılanmadığı,
- Katılımcıların özellikle fiyatlar konusuna dikkat çektiği,
- Sigortacılık faaliyetinin hala eş-dost-arkadaş ve tavsiye üzerine kurulu olduğu,
- Her sektörde olduğu gibi güvenilirliğin çok önemli bir kavram olmaya devam ettiğini,
- Kasko ve zorunlu deprem sigortası ya da konut sigortası için insanların eğilimli oldukları ancak yeterli bilgilendirme yapılamadığı,
- Katılımcıların TV'den etkilenmedikleri dolayısıyla tanıtım ve eğitim faaliyetleri için farklı yöntemlerin denenmesi gerektiği sonuçlarını sıralamak mümkündür.

KAYNAKÇA

- GÜVEL, E. A. (2008). Deprem'in Türkiye Ekonomisine Etkileri Üzerine Ekonometrik Bir Uygulama. *2. Ulusal İktisat Kongresi*, İzmir: 2-17.
- GENÇ, F. N. (2008). Doğal Afet Risklerinin Azaltılmasında Sigortacılığın Rolü: Zorunlu Deprem Sigortası Örneği ve DASK. *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 45(517), 43-57.
- ENGİN, C. & KARAKUŞ, B. (2020). Dünya, Avrupa Birliği ve Türkiye'de Sigorta Sektörü. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(2), 173-189.
- URL 1 : <http://www.jeofizikmuhendisleri.com/makaleler/.Deprem.T%C3%BCrleri.Nelerdir?> (Erişim: Tarihi: 02.02.2020)
- URL 2 : <https://deprem.afad.gov.tr/> (Erişim: 12.02.2020)
- URL 3 : <https://www.fortuneturkey.com/nufusun-ucte-ikisi-deprem-riskiyle-yasiyor-8291> (Erişim: 12.02.2020)
- URL 4 : https://www.icisleri.gov.tr/turkiyenin-nufus-haritasi_(Erişim: 22.02.2020)
- URL 5 : https://www.emlaklobisi.com/bilgi-bankasi/turkiye-deprem-bolgeleri-91045_(Erişim: 23.02.2020)
- URL 6 : <https://afad.gov.tr/> (Erişim: 24.02.2020)
- URL 7 : <https://dask.gov.tr/mevzuat-6305Sayili-kanun.html> (Erişim: 02.03.2020)
- URL 8 : <http://orjinalisfikirleri.com/dask-nedir-ne-ise-yarar/> (Erişim: 02.03.2020)
- URL 9 : <https://www.dask.gov.tr/> (Erişim: 03.03.2020)